

MARKUS TIITTULA

GOD

GUNS

TRUMP

MAGA - JEE SUS

Sokea usko, falskit profeetat ja kristillisen
nationalismin nousu Yhdysvalloissa

MAGA-JEESUS

© 2020 Markus Tiittula

Teos on saanut tukea Suomen tietokirjailijat ry:ltä

Kuvat: Markus Tiittula

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-9089-2

MAGA-JEESUS

Sokea usko, falskit profeetat ja kristillisen
nationalismin nousu Yhdysvalloissa

Sisällys:

1.	KEKSIKÖ JUMALA IHMISEN VAI IHMINEN JUMALAN?	11
-	JEEBUS JA JUMALA NEWYORKILAISSA METSÄSSÄ.....	11
-	”VAUVAMAINEN YRITYS TYYDYTTÄÄ TIEDONJANOMME”	19
2.	KIVEENHAKATUT KYMMENEN KÄSKYÄ.....	31
-	”KUDO TAIDOKKAITA KERUBINKUVIA”	31
-	MORAALI EI LÖYDY KIRJASTA	46
3.	NAAPURISI SEKSIELÄMÄ – KIINNOSTAAKO SE LUOJAA VAI SINUA?.....	55
-	POLYGAMIAA JOSEPHILLE – KUN JUMALA SANOI #SHETOO	55
-	”NAISELLA EI OLE KAHTA PÄÄTÄ JA NELJÄÄ JALKAA”	60
-	KARKAILEVA SIEMENNESTE JA MUUT KONTROLLOITAVAT ASIAT	73
-	VIHAAKO JUMALA TODELLA HOMOJA?.....	78
4.	FALSKIT PROFEETAT	86
-	RAUTAISEN SAUVAN PALVOJAT	86
-	”KUOLLEISTA HERÄTTÄMINEN – ABSOLUTELY!”	100
-	DINOSAURUKSET ARKISSA	110
-	TAIVAALLINEN LOTTOARVONTA	119
-	”YHDEN MIEHEN KULTTI ON TOISEN USKONTO”	127
5.	BUILD THE WALL – MUURI VALTION JA KIRKON VÄLILLÄ.....	136
-	JUMALATON PERUSTUSLAKI	136
-	USKONNOLLISTEN IDEOIDEN VILLI LÄNSI	147
-	IN GOD WE TRUST – KANSALAISUSKONTO JA KYLMÄ SOTA	153
6.	JEEBUS EI JUMALAUTA OLLUT VASEMMISTOLAINEN	163
-	”TRUMPIN ÄÄNESTÄMINEN EI OLE SYNTIÄ”	163
-	”VAPAA PÄÄSY KUNINKAAN LUO”	178
7.	KYYNELKAASUA, KUMILUOTEJA JA RAAMATTU	192
	LÄHTEET	205

”Rukoileminen on aika arroganttia. Jos Jumala ei pysäyttänyt holokaustia,
miksi hän auttaisi sinua löytämään autonavaimesi?”

- Ricky Gervais

”Eikö riitä, että näet puutarhan olevan kaunis? Pitääkö uskoa, että siellä on myös keijukaisia?”

- Douglas Adams

”Et tule rikkaaksi kirjoittamalla science fictionia – jos haluat saada miljoona dollaria, perustat oman uskonnon”

- L. Ron Hubbard

”Jeesus ja Joulupukki olivat valkoisia”

- Megyn Kelly

”He’s not a Messiah – He’s a very naughty boy”

- Monty Python

KEKSIKÖ JUMALA IHMISEN VAI IHMINEN JUMALAN?

”Eettisestä näkökulmasta monoteismi oli kenties yksi ihmiskunnan historian huonoimmista ideoista”

- Yuval Noah Harari

JEESUS JA JUMALA NEWYORKILAISESSA METSÄSSÄ

Katselen ilta-aurion valon siivilöityvän puiden latvojen läpi ja huidon yli-innokkaita hyttysiä ja kärpäsiä loitommalle. Kesäkuinen lämpö ja pehmeän valon langettamat pitkät varjot saavat tiiviin metsän tuntumaan jotenkin lumoavalta ja rauhoittavalta. Tämä Sacred Groven lehto Palmyran kylän laitamilla New Yorkin osavaltiossa on sitä paitsi erinomainen paikka aloittaa amerikkalaisen uskontosuhteen perkaaminen, sillä juuri täällä Jeesus ja Jumala on tiettävästi viimeksi nähty Yhdysvaltain maaperällä. Silloin se johti uuteen amerikkalaiseen uskontoon. Havainnon teki Joseph Smith, joka tämän kohtaamisen innoittamana perusti hieman myöhemmin oman uskontonsa, mormonismin. Siksi tämä paikka on edelleen hänen seuraajilleen pyhä. Sacred Grove onkin tavallisesti täynnä pyhiinvaeltajia, jotka haluavat nähdä ihmenäyn tapahtumapaikan lisäksi myös vieressä sijaitsevan Smithien kotitalon, Palmyran temppelin, Book of Mormonin synnyn kannalta keskeiset kohteet ja muut lähialueen uskonnolliset nähtävyydet. Koronaviruksen takia kaikki sisätilat on kuitenkin suljettu ja turistikierrokset peruttu. Niinpä saan koko metsän itselleni. Polkujen varsille on asetettu kymmeniä penkkejä, joiden tarkoituksena on antaa vierailijoille mahdollisuus rauhassa tunnelmoida ja antaa ajatusten liittää: miettiä, mitä täällä tarkkaan ottaen tapahtui 200 vuotta sitten. Paikka on luonnollisesti muuttunut vuosien varrella paljon, mutta kirkon palkkaaman metsäasiantuntijan mukaan kuusi nykyisistä puista oli paikallaan jo silloin, kun Smith koki täällä voimakkaan henkisen elämyksen vuonna 1820. Näitä pyökkejä kutsutaan todistajapuiksi.

Myös Joseph Smith oli tässä metsässä yksin, ja hänkin näki kirkkaan valoilmiön. Tarinan mukaan 14-vuotias Smith meni yhtenä aamuna kotinsa lähellä olevalle metsäaukealle, jonne oli jättänyt kirveensä kiinni kantaan edellisenä päivänä. Smith alkoi rukoilla Jumalalta apua uskonnolliseen pohdintaansa. Palmyrassa kun oli presbyteerien, kveekarien, metodistien ja baptistien kirkko, eikä hän tiennyt, mikä niistä oli oikea, ja mihin niistä hänen tulisi liittyä. Smithin mukaan hänen rukouksensa keskeytti ”olento, joka ei ollut tästä maailmasta”. Hänen kielensä turposi niin, ettei hän kyennyt puhumaan. Hän kuuli äänen takanaan, kuin joku olisi kävellyt. Kun Smith yritti jatkaa rukoilua, ääni kasvoi kovemmaksi, mutta kun hän kääntyi katsomaan, hän ei nähnyt ketään. Sitten hänen ylleen tuli jonkinlainen pimeä voima ja hän uskoi tuhoutuvansa. Lopulta hänen kielensä vapautui, ja hän näki valopylvään, joka oli niin kirkas, että hän pelkäsi puiden latvojen syttyvän tuleen. Kun valo tuli lähemmäs, hän koki oudon tuntemuksen ja jonkinlaisen taivaallisen näyn. Smith antoi vuosien varrella tapahtumien kulusta erilaisia versioita, joissa hän näki ”enkeleitä”, ”herran”, ”yhden tai useamman henkilön”. Myöhemmin kertomuksen yksityiskohdat muuttuivat muotoon, jossa Smith näki kaksi henkilöä, jotka muistuttivat toisiaan ulkoisesti. Heillä oli ”vaaleat piirteet, siniset silmät ja vaalea kangas olkapäillä”. Toinen näistä kutsui Smithiä nimellä ja sanoi: ”tämä on rakas poikani, kuule häntä”. Mormonien mukaan nämä olivat siis Jumala ja Jeesus.

Joseph Smith kertoi nähneensä Jumalan ja Jeesuksen tässä metsikössä Palmyran kylässä vuonna 1820. Mormonismi sai alkunsa tästä väitetystä kohtaamisesta.

Smithin mukaan Jumala kertoi hänelle, että hänen syntinsä ovat anteeksiannetut. Smith sanoi kysyneensä Jumalalta myös apua kirkkodilemmaansa, johon Jumala oli vastannut, että kaikki kirkot ovat korruptoituneita hänen silmissään ja uskovat epätosiin doktriineihin. Jumala lupasi Smithille, että ”ilosanoman täyteläisyys paljastuisi hänelle myöhemmin”. Kun näky vetäytyi, Smith palasi omaksi itsekseen ja löysi itsensä makaamassa selällään aukiolla. Voimakkaan näyn takia hän päätti olla liittymättä paikallisiin kirkkoihin ja perusti oman kirkon, joka opittiin myöhemmin tuntemaan mormoneina tai Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkkona. Smith ei kuitenkaan toiminut näyn mukaan vielä vuosin, vaan perusti kirkkonsa vasta noin kymmenen vuotta myöhemmin, keväällä 1830, kun oli saanut valmiiksi mormonien pyhän kirjan, Book of Mormonin.

Mormoneja on kutsuttu kaikkein amerikkalaisimmaksi uskonnoksi. Tälle on vankat perusteet, sillä se on merkittävistä uskonlahkosta suorimmin sijoittanut raamatulliset tapahtumat Yhdysvaltain maaperälle. Joseph Smithin mukaan esimerkiksi raamatussa mainittu Eedenin puutarha sijaitsi oikeastaan Missourissa, lähellä nykyistä Independencen kaupunkia. Mormonismin mukaan Jeesus oli muuttanut Yhdysvaltoihin ristiinnaulitsemisen ja ylösnousemuksen jälkeen, ja pitänyt ikivanhassa Bountifulin kaupungissa, jossain päin Yhdysvaltoja jopa kaksi saarnaa paikallisille asukkaille. Tämän opin avulla kristinuskon Jumala puhui suoraan 1800-luvun amerikkalaisille profeetta Smithin kautta, ja siten hekin asuivat tavallaan pyhällä maalla.¹ Yhdessä Smithin elämäkerrassa kerrotaan totena, kuinka hän yhden opetuslapsensa kanssa jutteli Johannes Kastajan kanssa New Yorkin osavaltiossa Waynen piirikunnassa ja Jeesus Kristuksen kanssa lähellä Clevelandia. Pari muuta Smithin seuraajaa puolestaan törmäsi enkeleihin.²

Lähes kaikki muut isot kristinuskon suuntaukset – itämaisista uskonnoista nyt puhumattakaan – ovat tuontitavaraa, mihin Yhdysvalloissa on perinteisesti suhtauduttu sängen varauksellisesti. Protestantit muistuttavat entisestä siirtomaaisännästä Britanniasta, ja katolisia taas on pidetty liian kuuliaisina paaville. Niin sanotuista kolmesta abrahamilaisesta uskonnosta myös islamia ja juutalaisuutta kohtaan on aina ollut paljon ennakkoluuloja

---

1 Beam 2014, 19.

2 Andersen 2017, 71.

ja jopa suoranaista vihaa. Mormonit sen sijaan ovat takuulla ja perinpohjin Made in USA. Kovin amerikkalaista on sekin, että siinä, missä muslimit asettivat fatwan Salman Rushdiele, kun tämä kirjoitti Saatanallisissa säkeissä kiistanalaisesti islamista, amerikkalaiset puolestaan tuoteistivat mormoneille irvailun palkituksi Broadway-musikaaliksi, jota on esitetty täysille katsomoille vuosikausia (toki ihan aiheesta, sillä esitys on todella hauska).

Mormonien mukaan Pohjois-Amerikan alkuperäisasukkaat ovat oikeastaan neljän lähi-idän heimon jälkeläisiä, jotka muuttivat Atlantin toiselle puolelle noin 2600 vuotta sitten. Teorian mukaan nämä raamatulliset venepakolaiset asuttivat tyhjän mantereen, vaikka DNA-tutkimukset ovatkin osoittaneet spekulatiivista fiktioksi. Kirkon uskomusten mukaan alakynteen jääneen Nephiittien heimon viimeinen jäljelle jäänyt jäsen, Moroni, kuitenkin hautasi pari kilometriä Smithin kotitilasta etelään, Hill Cumorahin multiin, kultaista laattoja tai tauluja, jotka sisälsivät mormoniuskon pyhän kirjan sisällön. Moroni oli Nephiittien johtajan, Mormonin, poika ja profeetta, joka oli viimeisenä kirjoittanut kultatauluihin. Kuolemansa jälkeen hänestä tuli enkeli, jonka vastuulle pyhien tekstien vartioiminen ja hallinnoiminen annettiin. Kirkon mukaan Smith ja Moroni tapasivat Hill Cumorahissa vuosittain, aina syyskuun 22. päivä, vuosina 1823-1827, mutta Smith sai kultaista taulua haltuunsa vasta viimeisellä kerralla. Tällöin Smith löysi myös erityiset kiikarit tai suurennuslasia muistuttavat ”Seer Stonet”, joiden avulla hän kykeni tulkitsemaan kultaisten laattojen ikiaikaista, egyptiläiseksi kuvailtua kirjoitusta. Tänä päivänä paikalla on turisteja varten komeat näyttelytilat ja mäen laella Moronin kunniaksi pystytetty monumentti, joka kertoo tapahtumien kulun.

Book of Mormonin alkuperästä on monia teorioita. Myös sen niin sanottu käännösprosessi oli vähintäänkin erikoinen: vuosien 1828 ja 1829 aikana Smith tulkitsee kultataulua laittamalla taulut ja käännöskivet sekä oman päänsä isoon hattuun, jonne ei päässyt päivänvalo. Sitten hän tulkitsee näkemänsä, ja saneli hatun sisällä aistimiaan visioita tuntikausia joka päivä Emma-vaimolleen ja muutamalle läheiselle ystävälleen, jotka kirjassivat taivaalliset näyt paperille. Lopulta hän sai työnsä valmiiksi ja ylipuhui aluksi vastentahtoisen kirjanpainajan Egbert Grandinin ottamaan ”kultaista raa-

matusta” viidentuhannen kappaleen painoksen.³ Tekstin saattaminen painokuntoon ei ollut ihan pikkujuttu, sillä se oli saneltu ilman välimerkkejä ja järkevää jaottelua. Hyvin kirjoitetuksi tai helppolukuiseksi sitä ei vieläkään voi sanoa. Miltei joka kappale neljännesmiljoona sanaa käsittävässä järjälleessä alkaa sanoilla ”And it came to pass”, mikä sai kirjailija Mark Twainin irvailemaan, että jos tämän fraasin poistaisi, jäljelle jäisi pamfletti.⁴

Smith ei ollut villeine visioineen yksin. Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkko, näki päivänvalon aikana, jolloin New Yorkin osavaltion pohjoisosissa seikkaili profeettoja, guruja ja kääremeöljykauppiaita kasapäin. Uskonto ei ollut keskusjohtoista ja homogeenista, vaan uusien ideoiden temmellyskenttä. Eurooppalaisten melko äskettäin asuttamaa mannerta kutsuttiin uudeksi maailmaksi, joten myös uskonnolliset asiat oli mahdollista nähdä uudessa valossa. Ilmassa oli paljon energiaa ja jopa ajatuksia Jeesuksen pikaisesta toisesta tulemisesta. Parikymmentä mailia Palmyrasta luoteeseen asusti villoistä ja ”tärisevistä” jumalanpalveluksistaan tunnettuja shakereita, jotka uskoivat perustajansa Ann Leen olevan Kristuksen inkarnaatio. Parikymmentä mailia etelään operoi Jemima Wilkinson, joka niin ikään uskoi olevansa ylösnoussut Jeesus. Alueella oli muitakin vastaavia persoonallisuuksia ja matkasaarnaajia, niinpä aluetta alettiin kutsua nimellä ”Burned-Over-District”, siellä roihuavien uskonnollisten tulien johdosta.⁵

Yksi alueen uskonnollisista pioneereista oli William Miller, joka tutki pakkomielleisesti raamatun kohtaa, jossa lentävä monisarvinen vuohi kukisti monisarvisen pässin. Vuosia kestäneiden laskemien jälkeen Miller tulkitsi 1820-luvun alussa tämän tarkoittavan, että Jeesus palaa maanpinnalle keväällä 1843. Millerin mukaan tämä tarkoitti samalla maailmanloppua. Miller kirjoitti tästä kasan kirjoja ja pamfletteja, ja sai haalittua itselleen lähes miljoona seuraajaa, mikä on sen ajan asukaslukuun nähden mykistävä suoritus. Kun maailmanlopun aika tuli ja meni, hän ilmoitti uuden ajan huhtikuulle 1844, ja sitten lokakuulle 1844. Kun sekään ei tärpännyt, vaan osoittautui ihan tavalliseksi tiistaiksi, koitti ”Suuri Pettymys” (Great Disappointment). Milleristien liike hajosi moniksi pienemmiksi haaroiksi, joista yksi on Adventistikirkko, jolla on tänä päivänä maailmanlaajuisesti

---

3 Laurie Maffly-Kipp: esipuhe Book of Mormon -kirjaan, xii-xiii.

4 Dawkins 2019,

5 Beam 2014, 15.

AR -15 -kiväärit ovat kristinuskon keskiössä. Abortista tulisi langettaa kuolemantuomio. Jeesus olisi äänestänyt Donald Trumpia. Nooan arkissa oli dinosauruksia. Kuolleista herättäminen on yhä mahdollista. Muun muassa tällaisia näkemyksiä tähän kirjaan haastatellut kristityt pitävät tosina.

Jeesus on amerikkalaisille eräänlainen musteläikkätesti ja peili: se, mitä he hänestä sanovat, kertoo enemmän heistä itsestään kuin juutalaisesta saarnaajasta raamatullisen ajan lähi-idässä. Katsojasta riippuu, onko Jeesus valkoihoinen vai tummaihoisin; nainen vai mies; kapitalisti vai sosialisti; pasifisti vai soturi; Ku Klux Klanin ikoni vai kansalaisoikeustaistelija. Tämä selittää myös äärioikeistolaisen MAGA-Jeesuksen, joka evankelikaalisten silmissä oikeuttaa tuen moraalittomalle presidentille. Kyse ei ole teologiasta vaan poliittisesta vallasta.

Washingtonissa asuva toimittaja ja tietokirjailija Markus Tiittula on matkustanut eri puolilla Yhdysvaltoja hämmästelemässä kristinuskon moninaisia ilmenemismuotoja ja villejä visioita; kysynyt asiantuntijoilta ja uskonnollisten yhteisöjen jäseniltä, mitä raamattu heidän mielestään sanoo seksistä, aseista, rahasta, politiikasta ja moraalista – ja miksi juuri amerikkalaiset ottavat uskontonsa niin vakavasti?

BoD

www.bod.fi